

ZRCADLO

**Čtvrtletník Čtyřlístku – centra pro osoby se zdravotním postižením
Ostrava, příspěvkové organizace, ročník IV., číslo 3, září 2011**

Z vystoupení ruského folklorního souboru Rodnyje napěvy z Volgogradu, partnerského města Ostravy.

FOLKLOR VE ČTYŘLÍSTKU

Již poctrnácté se Ostrava stala v týdnu od 15. do 19. srpna dějištěm festivalu městských folklorních souborů Folklor bez hranic. Tak jako každoročně i v letošním roce jsme mohli 16. srpna přivítat u nás ve Čtyřlístku některé účastníky tohoto festivalu. Los organizátorů padl tentokrát na soubor lidových písní a tanců Žerotín ze Strážnice pod uměleckým vedením Markéty Vajčnerové s cimbálovou muzikou primáše Jeníka Holubíka a na ruský soubor národních písní Rodnyje napěvy s uměleckou vedoucí Raisou Kulikovou.

Soubor Žerotín, který má dlouhou tradici a věnuje se zejména hornáckému, valašskému, ale také slovenskému folkloru, nás nadchl nejen krásou hudby a písní plných radosti, ale i pestrostí lidových krojů a hlavně nakažlivým nadšením všech členů souboru, kteří navodili skvělou atmosféru.

Moc se nám líbilo i vystoupení souboru národních písní Rodnyje napěvy z Volgogradu, patřícího mezi velmi uznávané ruské folklorní soubory. Díky němu jsme mohli nahlédnout nejen do bohaté pokladnice ruských tradic a krásných lidových písní, pocházejících především z Moskevské oblasti a centrálního Ruska, ale někteří z našich klientů dokonce dostali příležitost aktivně se zapojit jako hráči na Orfovy nástroje do tohoto nádherného koncertu. Bylo vidět, že umělecká vedoucí souboru, paní Rajska Kuliková, má bohaté zkušenosti s vedením nováčků, takže netrvalo dlouho a našla si i mezi našimi klienty nadšené příznivce ruského folkloru, kterým to opravdu šlo (viz snímek vpravo dole)!

Všechny účinkující jsme odměnili nadšeným potleskem a věříme, že Folklor bez hranic k nám zase zavítá v příštím roce.

Text a foto: **BOHDANA RYWIKOVÁ**

TŘETÍ SETKÁNÍ S POLICIÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Kvůli nevyzpytatelným rozmarům počasí letošního léta se až napodruhé podařilo v pátek 19. srpna uskutečnit již třetí setkání klientů Čtyřlístku s příslušníky dopravní Policie České republiky a policejními psovody.

Všichni přijeli s dychtivým očekáváním, jaká překvapení jim policisté připraví v letošním roce. Místo „rychlého“ passatu přivezli tentokrát policejního forda, jež v každodenním provozu používají hlídky dopravní policie. Zájem o něj byl převeliký a za volant s nadšením střídavě usedala jak děvčata, tak kluci, aby si vyzkoušeli pocity „opravdového“ policisty, včetně zapnutých majáků a výstražných sirén. Nemenší zájem jevíli také o motocykl dopravní policie, jež je využíván při doprovodu významných návštěv nebo při jiných mimořádných událostech. Zlatým hřebem však byli dva pejsci policejních kynologů: čistokrevná fenka belgického ovčáka Quiny z Hückelovy vily a zlatý retrívr Beny z Makových dvorů. Nebyli to služební psi, ale pro canisterapii speciálně cvičení vlastní psi obou kynologů, kteří tak našim klientům udělali obrovskou radost.

Toto setkání „hladicích“ pejsků se zdravotně postiženými lidmi Quinie i Benyho evidentně těšilo, takže si je s důvěrou pohládili i ti, kteří obvykle mají ze psů strach a obrovský respekt....

Naštěstí tentokrát nám počasí opravdu přálo, a tak se zahrada Domova Barevný svět v tomto prosluněném srpnovém dnu opět zaplnila dětmi, mladými lidmi i dospělými téměř ze všech zařízení Čtyřlístku.

Text a foto: (rw)

Kdo by to byl řekl, že i na pohlázení se někdy může stát ve frontě...

Byli jsme při tom...

REPORTÁŽ:

Na návštěvě v Integrovaném bezpečnostním centru

Pod trochu záhadnou zkratkou IBC se skrývá název Integrovaného bezpečnostního centra Moravskoslezského kraje v Ostravě, což je zcela unikátní a v České republice i v Evropě ojedinělá organizace. Moderní budova tohoto centra v Ostravě na Fifejdách je od počátku letošního roku doslova „srdcem“ všech událostí, které se mohou bezprostředně týkat života každého z nás, ať už jde o naše zdraví nebo bezpečnost. V budově IBC najdeme technologicky skvěle vybavená pracoviště záchranné služby, hasičů a policistů města i kraje, kteří jsou v každém okamžiku, 24 hodin denně, připraveni pomoci kdekoliv na území severní Moravy a Slezska, všude tam, kde je to zapotřebí nebo kde jsou ohroženy lidské životy. Zde se také nacházejí místnosti krizových štábů krajského hejtmána **nebo primátora města pro případ přírodních katastrof, jako jsou povodně nebo jiné pohromy.**

Díky paní plukovnici Mgr. Janě Kubošové, vedoucí operačního odboru Integrovaného bezpečnostního centra a jejím kolegům – pánům kapitánům Ing. Radomíru Lazeckému a Ing. Ivo Šimečkovi, mohla skupinka našich klientů z Domova Barevný svět v úterý 23. srpna nahlédnout přímo do „zákulí“ tohoto centra, seznámit se s jeho prací i technickým vybavením. Naše první kroky vedly do místnosti řídicího štábu hejtmána Moravskoslezského kraje, který je vybaven špičkovou audiovizuální technikou, s jejíž pomocí lze

v případě nejrůznějších přírodních a jiných pohrom sledovat a vyhodnocovat aktuální situaci. Z této místnosti lze také přihlížet práci celého řídicího střediska tohoto centra (viz snímek vlevo), v němž vedle sebe pracují jak policisté, tak zdravotníci záchranáři a hasiči. Právě sem se z celého kraje soustřeďují tísňová volání na linku 112, zde se jednotlivá volání

rychle vyhodnocují a na jednotlivá místa nehod nebo neštěstí vyjíždějí záchranné jednotky, které k nim mají nejbližší.

Toto centrum je unikátní a jedinečné nejen v České republice, ale v Evropě vůbec a tak není divu, že se o ně zajímají jak domácí, tak zahraniční specialisté. Naši hostitelé nás rádi seznámili s veškerou technikou i s tím, jak funguje a jak se

s ní v Integrovaném bezpečnostním centru pracuje. Počítačové vybavení samozřejmě nejvíc zajímalo hlavně kluky: Pěťa Laník, Jirka Šimíček, Jirka Válek ani Kamil Mitáš nemohli odtrhnout od monitorů zrak a jejich otázky nebraly konce. Nejúžasnější bylo, že jsme si mohli všechno doslova „osahat“ a vyzkoušet. Bohužel, náš čas byl přesně vymezený a tak nezbylo, než myslet na loučení.

Přísloušnou „třešinkou na dortu“ v závěru návštěvy byly ještě milé dárky, jimiž policisté své návštěvníky ze Čtyřlístku opravdu potěšili. Tím nejcennějším však byly nové a zajímavé zážitky pro každého z nás. Díky našim skvělým přátelům z IBC však dveře Integrovaného bezpečnostního centra Moravskoslezského kraje v Ostravě nejsou zavřené ani pro další zájemce z jednotlivých zařízení Čtyřlístku. Záleží jen na vás, budete-li je chtít využít i vy...

Text a foto: **BOHDANA RYWIKOVÁ**

A nakonec ještě jedna společná fotografie v policejních čepicích, které všem udělaly velikou radost. Ještě dlouho nám budou připomínat pozoruhodnou návštěvu Integrovaného bezpečnostního centra.

Reportáž

Léto „pod širákem“

Ve dnech 12. až 14. července letošního roku jsme se vydali na výlet spojený se stanováním v přírodě s devítičlennou skupinkou klientů Domova Barevný svět, kterou tvořila dvě děvčata – Verunka Vaidová a Petra Hamroziová a chlapci: Kamil Mitáš, Jirka Válek, Mário Rafael, Dominik Rozacký, Lukáš Sýkora, Jirka Šimíček a Jan Podešva.

Cestou do místa našeho pobytu jsme navštívili Památník druhé světové války v Hrabyni. Tady se nás ujala paní průvodkyně, která nám zodpověděla vše, co nás zajímalo a co jsme chtěli vědět, a navíc k nám byla velmi milá a vstřícná.

Ve více než desítky informačních kiosků jsme se seznámili s množstvím dobových fotografií a dokumentů. Vstupní část expozice tvoří pamětní síň s nově vytvořeným sarkofágem s prsty z bojišť II. světové války, koncentračních táborů a dalších míst utrpení. Součástí expozice je i původní symbolický hřbitov se 13 000 destičkami se jmény padlých vojáků Rudé armády a příslušníků 1. československého armádního sboru, kteří padli v rámci ostravsko-opavské operace i se jmény civilistů ze severní

Moravy a Slezska, kteří položili své životy v domácím odboji a nebo byli umučeni v koncentračních táborech.

Když jsme pak dojeli na soukromou zahradu naší paní vychovatelky, Mgr. Vladimíry Kaločové, vybalili jsme a postavili stany. Také v kuchyni jsme ochotně spolupracovali: krájeli zeleninu, maso a dokonce i brambory na bramborový guláš, který nám pak velice chutnal.

Protože bylo hezké počasí, odpoledne jsme si užívali koupání v bazénu a večer se věnovali společenským a sportovním hrám.

Další den jsme navštívili centrum Harmonie, organizaci sociálních služeb v Městě Albrechticích, kam nás pozval vedoucí tohoto zařízení, pan Mgr. Miloslav Juráň, kterého dobře známe z nejrůznějších sportovních akcí u nás ve Čtyřlístku a hlavně z Vánočních turnajů ve stolním tenisu. Měli jsme možnost seznámit se, jak žijí v jiných zařízeních lidé, potřebující podporu, například z důvodu snížení schopností a dovedností, v oblastech bydlení, stravování, hospodaření, cestování a udržování sociálních kontaktů. Cestou zpátky jsme se zastavili v obchodě, abychom nakoupili potřebné věci na večerní opékání.

Poslední den našeho stanování nám počasí moc nepřálo, ale to nám nebránilo v zábavě v podobě společenských her, či pomoci v kuchyni. Po třídních zážitcích jsme sice byli vyčerpaní, ale i tak jsme se toho hodně naučili a dozvěděli. Celý výlet se nám moc líbil, a už se těšíme, že takto budeme moci vycestovat i v příštím roce.

MARTINA SKÝBOVÁ
Domov Barevný svět

Jak jsme se byli podívat na bludný kámen

V pátek 26. srpna 2011 jsme hned ráno uklidili a vyjeli na malý výlet. Cestovali jsme tramvají číslo devět do Kunčic, kde jsme se chtěli podívat na Bludný kámen. Paní Monika nám o kameni vše přečetla a taky nás s ním vyfotila. Taky jsme si na něj sáhli. Po chvíli jsme pokračovali v cestě dál. Šli jsme takovým podchodem a potom jsme si sedli na schody u vlakového nádraží, abychom si trochu odpočinuli. Posvačili jsme, co jsme si s sebou vzali a vydali se k řece pro kamínky, které potřebujeme k práci v aranžovně. Protože bylo vedro, tak jsme se pěkně u vody osvěžili. Pak každý našel jeden kámen, ten jsme vzali sebou a vydali se na zpáteční cestu do Centra pracovní činnosti. Tentokrát jsme jeli autobusem číslo 82. Výlet se nám všem moc líbil.

ADÉLA SADÍLKOVÁ
klientka Centra pracovní činnosti

Což takhle dát si výlet do Rožnova...

Schylovalo se ke konci prázdnin, počasí se konečně umoudřilo, a tak jsme se rozhodli, že si uděláme výlet s našimi kamarády z Berušky, a to tentokrát do valašského městečka v Rožnově pod

Na místo jsme dorazili po desáté hodině. Po malém občerstvení a zorientovaní podle mapy, jsme se rozhodli nejprve pro prohlídku výstavy v budově areálu skanzenu s názvem „Pilně živnosti si dobývají“, která byla o životě lidí na Valašsku na konci 18. a počátku 19. století. Viděli jsme nádherné ukázky tradiční domácí výroby ze dřeva, proutí, lnu, ovčí vlny, kůže a perleti. Svědčila o velké zručnosti a šikovnosti lidí z tohoto kraje a myslíme si, že mnozí zde naleznou inspiraci i v současnosti.

Radhoštěm. Počasí sice lákalo ke koupání, ale my jsme dali přednost procházce a obdivování národní kulturní památky - Valašského muzea v přírodě.

Byli jsme tak uchvázeni šikovností našich předků, že jsme nešetřili chválou a napsali pár řádků i do knihy návštěv. Dále jsme shlédli krásnou výstavku modelů dřevěných kostelíků a kaplí z této oblasti, ale i z Podkarpátí a Norska.

Protože se blížilo poledne a začalo nám kručet v břiše, rozhodli jsme se navštívit tradiční valašskou hospůdku „U Vašků“, kde jsme si dali místní speciality: výborná byla např. topinka s kuřecím masem a oblohou, kterou jsme „spláchlí“ pivem.

To nás v tom parnu doslova postavilo na nohy a mohli jsme pokračovat v prohlídce nádherného roubeného městečka, kde jsme se dozvěděli o životě lidí, kteří zde žili a jejich řemeslné výrobě. Svě živnosti tady měli tesaři, kováři, šindeláři, přadleny a tkadleny, dráteníci a další řemeslníci. Obdivovali jsme také nádherný dřevěný kostelíček s překrásnou lidovou architekturou, odkud byl nádherný výhled na starobylý kolotoč, který udělal

radost nejmenším návštěvníkům. Za pozornost stála také dřevěná zvonička a soubor klátových úlů s nádhernými stříškami.

Protože horko bylo úmorné, často jsme se zastavovali u různých stánků, kde se prodávaly suvenýry, ale také výborné občerstvení. Navázali jsme zde i nová přátelství s místními řemeslníky a dostali jsme i užší kontakty na ně. Ochutnali jsme výborné frgále a jiné lahůdky, a protože už jsme byli řádně utahaní, rozhodli jsme se pro projížďku místním vláčkem „Rožnováčkem“, jež trvala zhruba hodinu a umožnila nám poznat krásy a památky celého okolí Rožnovska.

Na závěr jsme si udělali procházku lesem směrem k vodnímu a větrnému mlýnu, který fungoval ještě do roku 1959 a vyslechli poutavé vyprávění místního mlynáře o historii a pamětihodnostech mlýna. Cestou zpátky jsme obdivovali nádherné roubenky a stavení, jež jsme si mohli prohlédnout i zevnitř a poznávat tak blíže život místních lidí a jejich řemesla. Za poslední penízky jsme nakoupili suvenýry a drobné památky. Řádně unavení, ale spokojení, jsme pak směřovali na parkoviště, kde už čekali naši kamarádi z Berušky. Výlet se nám moc líbil a tak nám nezbyvá než se těšit na další podobnou výpravu.

JARMILA KONVIČKOVÁ a KATEŘINA VAŠNOVSKÁ
Centrum pracovní výchovy

Nezmokli jsme, už jsme tu...

Nezmokli jsme, už jsme tu...! zpívali jsme si při návratu z turistického výšlapu v oblasti Beskyd. Na počasí pod mrakem byli všichni připraveni, takže v devět ráno jsme odvážně vyrazili. Vždyť každý výlet mimo domov je pro nás velmi cennou příležitostí ověřit si své schopnosti orientovat se v běžném společenském prostředí a zjistit, zda už nás společnost také bere jako rovnocenné partnery.

Na hrázi přehrady Šance jsme mnoho výletníků nepotkali, ale mohli jsme pozorovat práci dřevorubců a slyšet zvuky jejich pil. Naše plíce nasávaly čerstvý vzduch, cítili jsme vůni dřeva a naše tváře vnímaly lehké mrholení (masáž pleti zdarma!). Horký čaj a svačina v restauraci na Samčance ve Starých Hamrech nám přišly vhod.

A pak už vysvitlo sluníčko. Autobusem jsme vyjeli na Bumbálku, kde jsme se z parkoviště u hlavní silnice vydali individuálním tempem v menších skupinkách na túru. Naše cesta vedla v blízkosti státní hranice se Slovenskem a někteří z nás si dokonce vzpomněli, že se dříve náš stát jmenoval Československo.

V první skupině dorazily na Masarykovu chatu dvě nerozlučné kamarádky: Renáta Slezáková a Renáta Dudková, které přivítaly možnost být spolu, povídaly si a vzpomínaly. Znaly také mnoho odpovědí na otázky ze života, například kdo byl pan Masaryk, k čemu slouží rozhledna a nebo proč se těží dřevo v lese. Všichni jsme se nakonec sešli před chatou a Lukáš, jako jediný muž mezi námi „děvčaty“, hned využil

možnost vyfotit se u služebního auta. Po jednom a půl kilometru chůze v náročnějším terénu jsme si určitě zasloužili řízek, kávičku a oplatek i slané dobroty.

Užívali jsme si pochvalu hostů v restauraci, kteří s obdivem hodnotili, jak si navzájem při stolování umíme pomáhat a dokážeme vést rozhovor, aniž bychom je rušili. Venku se mezitím rozpršelo, ale my jsme byli v suchu a pohodě. Pan řidič pro nás přijel až k chatě a bezpečně nás dovezl domů. Těšíme se na některý z dalších výletů a zároveň děkujeme, že jsme takovou možnost v létě dostali.

Zážitky klientů Domova Barevný svět zaznamenala:
DAGMAR DROBÍKOVÁ

Na snímku vlevo nahoře: Dvě Renátky (Dudková a Slezáková) mají polskou hranici doslova „na dosah“...

Odra trochu jinak...

Netradiční vodní dobrodružství

Aby práce „odsejpala“ a do Domova na Liščině přicházeli usměvaví a spokojení zaměstnanci, podnikáme občas společné akce, abychom se dobře pobavili a odpočinuli si „po svém“. Také proto jsme se pustili do odvážného dobrodružství, jehož cílem bylo prohlédnout si řeku Odru z poněkud jiného zorného úhlu.

Telefonicky jsme si domluvili s hasiči města Bohumína zapůjčení lodí a v sobotu 3. září 2011 jsme už o půl deváté

ráno čekali u řeky Odry, kousek od polských hranic v Bohumíně - Chalupkách. Počasí bylo nádherné, slunečné, a tak jsme neváhali převzít domluvená plavidla, pádla a záchranné vesty, protože s námi pluli i takoví odvážlivci, kteří nikdy na vodě nebyli a dokonce ani neumí plavat, a vyrazili - tedy vypluli po Odře směr Polsko - Zabelkow. Pluli jsme chvíli „volejem“, jak říkají správní vodáci, občas se to i zavlnilo, volali na sebe „Ahóóó“, plácali pádly do vody a prohlíželi si z vody nádherné meandry kolem polské Odry.

Plavba trvala zhruba dvě hodiny, a kromě „veselé kofoly a humoru v láhvi“, který jsme měli sebou, jsme se pobavili i tím, že jedna loď se tzv. cvakla a už se lovili z vody nejen vodáci, ale taky pádla, vesty, boty a „veselá kofola“. Během plavby jsme poznali spoustu zajímavých lidí, kteří podnikli stejnou akci. Na vodě se opravdu dobře diskutuje, jenom musíte dávat pozor, aby vás pak někdo nevalz pádlem...

Když jsme nakonec šťastně ve zdraví a bez ztráty pasažerů dopluli do cíle, převlékli se do suchého a hasiči nás odvezli zpátky do Bohumína, vyrazili jsme za zaslouženou odměnou. Tou byla výborná pizza a dobré pití k tomu v restauraci Belfast v Bohumíně. Už teď se těšíme, že si plavbu v příštím roce zopakujeme a tuto akci zorganizujeme i pro naše odvážné uživatele.

Pozn. autora: Pokud nevíte, co je to „veselá kofola a „humor v láhvi“, pojedte příště s námi!

Za všechny zúčastněné
ŠÁRKA MATYÁŠKOVÁ

Odvážný tým vosaček z Domova na Liščině...

CHVÁLA PRÁZDNIN

Čas prázdnin je samozřejmě velice oblíbeným obdobím nejen pro děti, ale i pro dospělé, neboť se celý rok těšíme na krásné počasí a dovolenou, abychom nabrali novou sílu i energii a proměnili fádní, možná i šedivé dny, na dobrodružství. Počasí nás však letos překvapilo: vždyť více vody padalo z mraků, než abychom u vody odpočívali.

Koncem prázdnin to však přišlo: tropická vedra. Pozdě, ale přece. Sluníčko se ukázalo v plné své síle, proto jsme se vydali do Aquaparku v Bohumíně. Autobus Čtyřlístku nám ulehčil cestování a v úterý 23. srpna se zaplnil do posledního místečka „velkými“ z Centra pracovní výchovy i „malými“ z Domova Beruška, všemi dychtícími po koupání ve vodě.

Vstřícní zaměstnanci bazénu se nám snažili ve všem potřebném vyhovět. Tak tedy nejdříve plavky, sprcha a hurá na tobogán. Rozjeli jsme to fofrem. Po několika jízdách jsme si nechali příjemně promasírovat záda na různých vodních tryskách. Aby si přišli na své i naši reprezentanti, kteří občas naše sbírky obohatí medailí z plaveckých závodů, využili jsme venkovní bazén a trochu si zatrénovali.

Velmi se nám líbilo relaxovat nehybně na vodě, kde nás sice jedny ruce přidržovaly, ale vypadalo to, že si jen tak pohodově odpočíváme. Také vodní hry s potápěním nesměly chybět, vždyť se přece vody nebojíme.

Když nám vyhládklo, šli jsme na lehátka, abychom se posilnili řízkem, který nám připravila muglinovská kuchyně. To je luxus co? Slunce, voda, vzduch i jídlo a pití jsme si dle vlastní chuti vybrali v malém bufetu. Žízeň stejně nejlépe zažene vychlazený Birel.

Jen čas byl nelítostný. Tři hodiny hrozně rychle utekly a my jsme měli co dělat, aby na nás pan František nemusel čekat v přistaveném autobuse. V jeho očích jsme viděli lítost, že nemohl jít v takovém horku s námi, možná právě na tobogán. Škoda. Třeba mu to někdy vyjde.

Byli jsme velmi rádi, že malí „Berušáci“ využili možnosti společné akce, neboť se již všichni dobře známe a vždy je legrace. A my starší? Můžeme být občas nápomocní, neboť pani vychovatelky mají kupodivu stále jen jedny ruce.

Chceme všem moc poděkovat za zdařilou akci a vůbec bychom se nezlobili, kdyby se vodní radovánky mohly zopakovat.

EVA PALKOVÁ

Centrum pracovní výchovy / Ilustrační foto: archiv redakce /

A jak to bylo u Berušek...

Jako správní školáci nemohli jsme se dočkat, až na nás z kalendáře vykoukne kouzelné datum „30. červen“. Paní učitelky nám rozdaly vysvědčení a my s napětím čekali, co si pro nás léto a naše tety se strejdou připraví. A prázdniny byly opravdu jak se patří veselé ani na chvíli jsme se nenudili. Vůbec nám nevadilo, že sluníčko vykouklo z mraků jen občas a že jsme si kvůli rekonstrukci zahrady nemohli užívat zahradních radovánek. Mezi námi, ta naše zahrada vypadala už fakt hrozně. Tety a strejda s námi chodili do cukrárny, do kina, nakupovat, na procházky do města. Byli jsme se podívat na zvířátka v zoo, navštívili jsme arboretum Nový Dvůr a skanzen v Rožnově pod Radhoštěm. Hodně zajímavá byla i výprava do dinoparku. A když jednou po dlouhé době byla obloha bez mráčku a usmívalo se na nás sluníčko, vyjeli jsme se koupat na Žermanickou přehradu. Sluníčko se pak zas na dlouhou dobu schovalo, ale že milujeme vodní radovánky, vyrazili jsme do bohumínského Aquaparku. Letní dny v Berušce nám také zpestřily tety z Centra pracovní výchovy, které přišly pomáhat našim tetám. Rozloučili jsme se se dvěma staršími kamarády, kteří odešli do jiných zařízení. Ale také jsme mezi sebou přivítali tři nové kamarády; snad se jim bude u nás líbit. Uteklo to jako voda a najednou se stránka kalendáře otočila na datum „1. září“ a my musíme zase do školy. Přestože nám opět začínají povinnosti, brzké vstávání a psaní úkolů, těšíme se na paní učitelky a jsme zvědaví, co se v novém školním roce naučíme.

P. S. Ale stejně už se zase těšíme, až bude 30. 6.!

Děti a zaměstnanci Domova Beruška

Praha je všech Čechů ráj ...

Jak se zpívá v jedné staré písničce, „Praha je všech Čechů ráj“. Ale v očích klientů a pracovníků Domova na Liščině se stala spíše rájem zvířat, a proto jsme si vytyčili jako cíl jedné naší letní cesty právě zoologickou zahradu v pražské Tróji.

V den našeho odjezdu již od časného rána někteří z účastníků zájezdu jen těžko skrývali „cestovní horečku“ a nadšení z nadcházející cesty. V samotné zoo nás příjemně překvapilo, že jsme ke vstupenkám dostali i přehlednou mapu se

zobrazenými zvířaty a cestou k nim. Hned se nám trasa plánovala mnohem snadněji. Jednoznačným vítězem návštěvy první části zoo se stal novorozený hrošík „Váleček“. Nebylo příliš složité jej najít, tím spíše, že jsme k našemu překvapení mohli využít i místní motorový vláček, jehož služeb jsme rádi využili.

S přibývajícím sluncem přibývala také únava. Naštěstí areál pražské zoo skýtá nejen nepřebornou přehlídku exotických zvířat, ale také nejruznějších stánků s chladivými nápoji a stínem vybízejícím k odpočinku v horkých dnech.

Po chvíli oddechu a s nově nabranými silami opět vyrážíme na cestu. Nikdo z nás by asi nečekal, že nejvíc času strávíme v pavilónu goril. Všichni jsme si mysleli, že je dobře známe z televizní obrazovky, ale skutečné setkání s těmito lidoopy pro nás představovalo opravdu

neopakovatelný zážitek. Šťěstí nám přálo i v tom, že jsme přišli k pavilónu opic právě v době krmení.

Neúprosný čas nám však brzy velel k návratu, a tak jsme pozvolným tempem dokončili alespoň část prohlídky, neboť na důkladné prozkoumání celé pražské Zoo by nám určitě jeden den nestačil, a vydali se k nádraží. Cestou domů jsme sice znavení, ale plni dojmů hodnotili naši výpravu. Stála za to a celý den jsme si opravdu užili. Tak na shledanou zase někdy příště a děkujeme, Praho...!

Společné zážitky slovem zachytila: **KATEŘINA HEJDUKOVÁ**
Domov na Liščině / Ilustrační foto: archiv redakce /

Mezi mlád'átky v ostravské zoo

„Pozor, pozor! V ostravské zoologické zahradě se narodila malá sloní holčička! Přijďte se podívat!“ Sloní holčička dostala jméno Rashmi – tedy „Paprasek jasný“. Hrozně nás zajímalo, jak ta holčička vypadá, a tak jsme poprosili naše paní vychovatelky a vydali se do zoo. Jelikož jsme kluci šikovní, pomohli jsme naší imobilní kamarádce do nízkopodlažní tramvaje a trolejbusu, aby se tam také mohla s námi podívat. Koupili jsme hromadně vstupenky a už nám nic nebránilo vstoupit do útrob zahrady.

Hned za branou jsme uviděli čerstvě vylíhnutá mláďata plameňáků růžových. Docela nás překvapilo, že tato mláďata jsou po vylíhnutí šedá a ne růžová, jako jejich rodiče. Společně jsme si na informační tabulce přečetli, že se mláďata zbarví dorůžova až v dospělosti.

Cestou jsme procházeli kolem výběhů dalších zvířat obývajících zoo, jako například jeleny,

pávy, kachničky apod. V dětské zoo jsme si koupili krmení pro zvířátka a šli se pomazlit s kozičkami, morčátky a králíčky. U výběhu tygrů jsme z informační tabulky zjistili, že tygří máma nedávno přivedla na svět dvě koťata, ale že jsou společně s maminkou ještě mimo venkovní výběh, protože koťátka jsou ještě malinká. Tak jsme pozorovali alespoň tygřího tátu, který nám zapůzoval jako správný model.

Když jsme přišli k pavilónu slonů, zahlédli jsme sloní maminku i s dcerkou na procházce po venkovním výběhu. Je to opravdu krásná mladá slečna s velkýma očima a dlouhými řasami. Před procházkou k žirafám a zebrám do zadních

koutů zahrady jsme se zastavili u jezera s pelikány. Snědli jsme svačinky z naší kuchyně a koupili si kávu v kiosku. Stihli jsme i přednášku o korábech pouště – velbloudech a létajících klenotech pralesa – papoušcích. V pavilonu hrochů jsme měli možnost vidět hroší maminku s dítkem na pastvě ve venkovním výběhu. No a nakonec jsme si prošli pavilon opic, kde jsme zjistili, že se nám opičky až moc podobají. Z informační tabule jsme se dozvěděli, že člověk z opice vzešel, tedy odtud ty podobné rysy a chování.

Před branou zoo jsme dojedli poslední zbytky dobrot z našich batůžků a vydali se trolejbusem a tramvají zpátky do centra města. Těšili jsme se, až budeme moci našim rodičům, sourozencům a kamarádům sdělit všechny své dojmy a tu spoustu informací, kterou jsme se dověděli z tabulek u výběhů. A až půjdeme zase někdy příště do zoo, třeba budou na světě zase jiná mláďata nebo bude opraven některý z mnoha pavilonů, který obývají zvířata v této zahradě.

Uživatelé Centra pracovní výchovy

KULTURA

Všechny barvy duhy popáté

Půlkulaté, již páté výročí oslaví v úterý 15. listopadu v 18.00 hodin na scéně Divadla Antonína Dvořáka kulturní projekt Čtyřlístku, nazvaný Všechny barvy duhy. Jak víme, je věnován lidem se zdravotním postižením, kteří se přes zdravotní handicap snaží rozvíjet svůj umělecký talent, ať již v oblasti hudební, pěvecké, taneční nebo výtvarné a díky spolupráci s Národním divadlem moravskoslezským mají alespoň jedenkrát v roce možnost představit své nadání veřejnosti na profesionální scéně velkého divadla.

Všechny čtyři dosavadní ročníky koncertů Všechny barvy duhy se těšily mimořádnému zájmu veřejnosti a svou přítomností je v minulosti podpořily i známé osobnosti kulturního života, jako např. operní pěvci Eva Dřízgová-Jirušová, dvojnásobná držitelka prestižního českého divadelního ocenění Thálie, sólistka Národního divadla moravskoslezského, světověznámý tenorista Peter Dvorský, zpěvačky Věra Špinarová, Ewa Farna a Heidi Janků, finalisté ČeskoSlovenské Superstar Markéta Konvičková, Leona Šenková a Martin Chodúr, zpěváci Jaromír Nohavica, Pavel Dobeš, vynikající ostravský cimbalista Daniel Skála, folklorní soubory Šmykňa a Valašský vojvoda a další hosté.

Také v letošním roce přivítá koncert Všechny barvy duhy, pořádaný ve spolupráci s Lidovou konzervatoří a Múzikovou školou v Ostravě s podporou statutárního města Ostravy a Moravskoslezského kraje, zajímavé hosty. Zpěvačka a kytaristka Lenka Filipová s irským instrumentalistou Seanem Barrym a klavíristou Jindřichem Konířem obohatí program svými šansony a irskými baladami. K zahraničním hostům koncertu patří dvanáctiletá Aleksandra Liske, absolutní vítězka letošního ročníku prestižní polské pěvecké soutěže pro handicapované „Zaczarowana Piosenka“, jejíž finále každoročně přitahuje k televizním obrazovkám miliony polských diváků. Hostitel koncertu, Národní divadlo moravskoslezské, pak v programu nabídne ukázky z muzikálu Noc na Karlštejně a z baletu Zázrak v tichu.

V bohatém programu se však představí hlavně děti, mládež a dospělí – klienti našeho Čtyřlístku, kde už jsou přípravy na koncert v plném proudu (viz snímek vlevo), žáci Múzikké školy, specializované na uměleckou výchovu dětí a mládeže

se zdravotním postižením a členové občanského sdružení Bílá holubice. Součástí koncertu je i výstava výtvarných prací klientů Čtyřlístku v Galerii Thálie Divadla A. Dvořáka.

Pro Čtyřlístek má však tento koncert i další význam: koná se v roce, kdy naše organizace slaví dvacáté výročí své existence. Jsme rádi, že podobné koncerty, jako Všechny barvy duhy, jsou důkazem toho, že lidé s jakýmkoliv zdravotním znevýhodněním, ať již tělesným nebo mentálním, chtějí žít plnohodnotným životem a mít stejné příležitosti, jako my ostatní. Přijďte je v tom povzbudit. Jejich radost bude o to větší!

BOHDANA RYWIKOVÁ

Ad fotografie:

Na snímku vpravo nahoře – host letošního koncertu, zpěvačka a kytaristka Lenka Filipová, vlevo dole: klienti i jejich vychovatelé v Domově Barený svět již také pilně připravují své taneční vystoupení...

Třebovický koláč

Od pátku 16. do neděle 18. září byl třebovický park zaplněn pestrou směsicí lidových krojů, voňavých stánků a hlavně dychtivých návštěvníků. Není divu, nádherné slunečné počasí sem přilákalo stovky lidí z celé Ostravy, kteří se přišli podívat na letošní již VIII. ročník podzimních slavností Třebovický koláč, jejichž pořadatelem je Slezský soubor Heleny Salichové. Hlavní „náplní“ koláče je nabídnout divákům pestrý hudební a taneční program. V tom letošním nechyběl folk, country, bluegrass ani folklor a byly zde zastoupeny například kapela Neřež, jejímž hostem byla zpěvačka Marie Rottrová, skupina AG Flek, folklor zastupoval mimo jiné hostitelský Slezský soubor Heleny Salichové, soubor Lipta z Liptálu nebo Břeclavánek z Břeclavi, taneční soubor Kotek a řada dalších. Část nedělního programu Třebovického koláče však patřila také ostravskému Čtyřlístku, který tady reprezentoval taneční soubor Třebovičák ze Stacionáře Třebovice. Jeho vystoupení bylo jakousi „generálkou“ před letošním koncertem Všechny barvy duhy, kde si budou moci vychutnat country tanec děvčat a kluků z Třebovic i ti, kteří se v září na Třebovický koláč nedostali...

Text a foto: (rw)

Taneční soubor Třebovičák ze Stacionáře Třebovice sklídl za své vystoupení zasloužené ovace zaplněného hlediště.

PRÁZDNINOVÉ VÝSTAVY ČTYŘLÍSTKU

Prázdninové měsíce – červenec a srpen – patří ve Čtyřlístku již tradičně dvěma výstavním aktivitám, které nám vždy přinášejí radost, stejně jako jejich návštěvníkům. Několik let se pravidelně a rádi o prázdninách vracíme do výstavních prostor pobočky Knihovny města Ostravy v ulici Jiřího Trnky v Mariánských Horách, kde máme na celé dva měsíce k dispozici nejen krásné prostředí, ale kde nás také vždy přívětivě vítají zdejší knihovnice a čtenáři. Letošní výstavu jsme zde nazvali „Barevné letní snění“ a lze říci, že název zcela odpovídal obsahu. Jednotlivé obrazy dýchaly optimismem a radostnou letní náladou.

Autory vystavených prací byli klienti Kreativního ateliéru Domova na Liščině pod vedením arteterapeutky Nikol Buržákové a pracovnice v sociálních službách Evy Neuwirthové, stejně jako výstavy v Galerii Ametyst ve Fakultní nemocnici Ostrava, která však byla vymezena daty 25. 7. – 19. 8. 2011. Vzhledem k rekonstrukci nemocnice se zdejší výstavní prostor poněkud „zúžil“, ale i přesto měli pacienti nemocnice a její zaměstnanci dostatečný prostor k tomu, aby se potěšili vystavenými obrazy, jež vznikly většinou v technice akrylu. Krajiny, figurální kompozice inspirované někdy předlohami slavnějších malířů nebo abstraktní malby, či obrazy zvířat, našly rychle své obdivovatele.

Výstavy výtvarných prací našich klientů jsou jednou z forem, jimiž náš Čtyřlístek oslovuje veřejnost a které také mají velmi příznivou odezvu.

Text a foto: (rw)

Ad foto:

Jeden z obrazů, jimiž byl Čtyřlístek zastoupen na letní výstavě v Galerii Ametyst Fakultní nemocnice Ostrava.

NA NÁVŠTĚVĚ LETNÍ FLORY OLOMOUC

Poznáváme krásu květin

Květiny vrcholícího léta, růže, gladioly, trvalky, okrasná zeleň, kaktusy a hlavně záplavy bylinek. O tom všem byla letní etapa Flóry Olomouc 2011, kterou jsme navštívili 19. srpna s klienty Domova na Liščině. Tato tradiční a ojedinělá výstava je největším a nejstarším zahradnickým svátkem v České republice. Největší výstavní pavilon „A“ se proměnil v „Rajský dvůr“ aneb bylinkovou a voňavou zahradu. Bylinkový byl i doprovodný program, ochutnávky čajů a nápojů

z čerstvého ovoce. Také jsme obdivovali expozici letního ovoce a zeleniny.

Milí přátelé a zahradníci, nenechte si ujít také podzimní zahradnickou výstavu Flóry Olomouc 2011. Věříme, že bude stejně zajímavá jako ta letní a přinese určitě i vám hodně zážitků z poznávání krásy květin.

MARIE LEŠŠO
Domov na Liščině

Ilustrační foto z Flory Olomouc.

POLIČKA PRO RADOST

Navštěvuji Centrum pracovní činnosti a střídám zde různé dílny. Je tady dobrý kolektiv a pracovníci nám se vším pomáhají. Měl jsem zájem vyrobit si v dřevařské dílně dřevěnou poličku do svého nového pokojíčku. S její výrobou mi pracovníci dřevodílny pomohli, a poradili, jak mám postupovat. Při její výrobě jsem se naučil spoustu nových věcí, pracoval jsem s různými nářadím a taky se učil trpělivosti. Celý postup práce jsem si podrobně zapsal. Práce mě bavila, ale bez pomoci bych ji sám nezvládl. Přání jsem si splnil a ze svého výrobku mám radost.

PETR CUPAL

Klient Centra pracovní činnosti

„Proč zase lžeš??“

aneb Něco o diagnóze „bájeivá lhavost“

Syndrom, v dřívějších dobách nazývaný také „syndromem barona Prášila“, nyní moderně označovaný jako „fantastická pseudologie“, je skutečnou nemocí, skutečnou lékařskou diagnózou, nikoliv pouze přestupkem nedokonale vychovaných jedinců. V tomto případě se ovšem nejedná o občasnou drobnou lež, ale o to, že dotyčný lže velmi často, pravidelně, dokonce denně, a nemůže si pomoci. Prostě lhát musí. Dokonce i tehdy, když dokáže rozlišit pravdu a lež, i když ze svého lhaní nic nemá, jen potíže s okolím.

Potřebu říkat něco jiného, než je pravda, nemůže ovládnout. Není-li přítomno vědomé rozhodnutí lhát, nejedná se vlastně ani o lež v pravém slova smyslu. Nejde o lži typu taktizování, ale o bájení příběhů, které se nikdy nestaly. Lhaní ve smyslu této diagnózy je tak trochu o žití v jiném, vybájeném světě, kde jsem někým jiným, důležitějším, zajímavějším, než ve (všední) skutečnosti. A tak od „bájeivého lháře“ slyšíme příběhy překvapivé, dramatické, barvitě, plné zvratů a překvapení. Podobné, jaké vyprávěl legendární baron Prášil.

Bájeivá lhavost je často spojena také s poruchou paměti, protože dotyčná lhavá osoba se po čase ve svých výmyslech přestává orientovat a sama není schopna rozpoznat, co je pravda, a co ne. Často se jedná o „přibarvování skutečnosti“ lidmi, kteří trpí pocit méněcennosti a vyhaná skutečnost jim může dodat pocit větší důležitosti, sebevědomí a přivodit respekt okolí. Bájeivá osoba se mnohdy také vychloubá známostmi a příbuzností s výše postavenými, slavnými lidmi. V našem mikrosvětě zvaném Čtyřlístek pak může postačit k domnělému „zvýšení osobní prestiže“ (subjektivně pocítovanému!) zviditelnění klienta jeho vychloubání se intimním vztahem například s vychovatelem. Spřádání příběhů má nutkavý ráz, nutkání je natolik silné, že dotyčný si nemůže pomoci, nedokáže odolat. Nechce tím nikomu ublížit, netuší, jaké závažné negativní důsledky může mít vzniklé podezření, že např. vybájený

důvěrný vztah s někým ze zaměstnanců třeba nemusí být jen vybájený. Obsahové jádro smyšlených příběhů bývá signálem citlivé oblasti, v níž je osoba neuspokojena.

Částečně (dočasně) pomůže převedení pozornosti lhavostí nemocné osoby k nějaké činnosti, zábavě, a to tehdy, je-li dosaženo stavu, kdy na dotyčný na lhaní prostě „nemá čas“. Ve volném časoprostoru se však opět vrací k bájení, žije v myšlenkách ve svém vyfantazírovaném světě. Tato porucha je dle zkušeností psychiatrů často spjata s diagnózou některé poruchy osobnosti (hystriónské, dissociální, nebo emočně nestabilní).

V životních příbězích pacientů, trpících bájevou lhavostí, se setkáváme velmi často s citovou deprivací v dětství, nedostatky v emočním zázemí rodiny, odmítáním ze strany rodičů, se zneužíváním, se ztrátou rodičů v dětství. Vybájené příběhy v těchto případech mnohdy plní funkci získávání pozornosti, zájmu a péče okolí. Porucha se stává způsobem, jak uspokojit tyto potřeby v dospělosti a slouží také k tvorbě vztahů. Porucha může být i odrazem potřeby nalezení vlastní - důstojné a plnohodnotné identity, tj. vytvoření obrazu „kdo jsem já“ v souladu s vlastním přáním.

Jaká je prognóza? Pokud se porucha objeví v dětství, může dozráváním odeznívat, v dalších případech dochází ke zmírnění jejích projevů ve středním věku. Ale může také provázet člověka po celý život.

A jaký je vhodný přístup k pacientovi, možnost léčby? Přístup k pacientovi by neměl být konfrontační, neměli bychom se snažit pacienta „nachytat“ při lži, osvědčit jej, lži mu vyčítat. Je vhodnější bájené příběhy formálně akceptovat a volit spíše mírný, podpůrný, vysvětlující přístup. Podpůrná psychoterapie není léčebnou metodou, ale často vede ke zmírnění symptomatiky. Další psychoterapie by se měla odvíjet od osobnostních rysů pacienta, protože téměř u všech pacientů s touto diagnózou můžeme diagnostikovat i poruchu osobnosti. „Psychoterapeut by se měl přitom vyvarovat nadměrných očekávání a spíše než vyléčení očekávat epizody se zmírněním příznaků onemocnění...“ (Urban, Masopust - Medicína pro praxi 2/2004)

Osvědčuje se také (formou ambulantní psychiatrické léčby) podávání psychofarmak ze skupiny SSRI (in Urban, Masopust - viz výše), které mohou do jisté míry kontrolovat projevy impulzivního chování, zmírňují nutkavost konání.

Báječní lhář tedy není objektem pro převýchovu striktním pedagogem, ale vyžaduje trpělivý, akceptující přístup a klidné emoční zázemí. Pokud příznaky poruchy významně obtěžují okolí a narušují jeho fungování v životě, je na místě zvážení léčby odborným lékařem - psychiatrem.

LENKA ČERNÍKOVSKÁ

psycholožka

Ilustrační foto z filmu „Baron Prášil“ – archiv redakce

Vítáme mezi námi

V období července až září letošního roku nastoupilo do jednotlivých zařízení naší organizace celkem dvanáct nových zaměstnanců. V Domově Barevný svět mezi sebou přivítali jako novou kolegyni pracovníci v sociálních službách paní **Dagmar Tureckou**, nového kuchaře, pana **Jiřího Fojtíka** a do provozu údržby organizace nastoupili hned dva noví pracovníci: pánové **Miroslav Greguš** a **Dušan Pánek**. Nejvíce nových zaměstnanců posílilo řady Domova na Liščině, kde do provozu prádelny přišla paní **Barbara Dudziková**, dále paní **Jana Fitříková** – nová kuchařka a tři pracovníci v sociálních službách - paní **Jitka Hrušková**, **Zuzana Kupková** a **Katarína Růžičková**. Jako nová sociální pracovníce nastoupila do Stacionáře Třebovice paní **Jana Kubalová, DiS.** a správu organizace posílila nová kontrolorka, paní **Ing. Bohumila Škapová**. Přejeme všem příchozím kolegyním a kolegům hodně úspěchů a radosti na jejich nových působištích.

ZRCADLO – čtvrtletník pro interní potřeby Čtyřlístku – centra pro osoby se zdravotním postižením Ostrava. **Vydavatel:** Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, příspěvková organizace. **Adresa redakce:** Hladnovská 751/119, 712 00 Ostrava – Muglinov. Tel.: 596 223 201, 596 223 205, e-mail: uspostrava@uspostrava.cz, usprywikova@uspostrava.cz. Číslo 3, ročník IV. Náklad: 29 kusů. Neprodejné. **Zodpovědný redaktor:** Mgr. Bohdana Rywíková. **Redakční rada:** PhDr. Svatopluk Aniol, Ing. Miroslava Lindovská, Miluše Bystroňová, Bc. Michaela Šarmanová, DiS. Příští číslo vyjde v prosinci 2011.